

OTAZNÍKY NAD PSYCHICKÝM ZDRAVÍM DĚTÍ

Dana Trávníčková

Psychiatrická nemocnice Opava

PROGRAM

- Specifika oboru dětské a dorostové psychiatrie
- Organizace pedopsychiatrické péče v ČR
- Etiologie duševních poruch v dětství
- Rodina
- Škola
- Společnost
- Zákony

DĚTSKÁ A DOROSTOVÁ PSYCHIATRIE KONCEPCE

- Péče o duševní zdraví dětí
- Diagnostika , klasifikace, léčení, rehabilitace, reedukace,
- Prevence duševních poruch/ošetření traumat, harmonizace psychického vývoje, zlepšení výchovného prostředí /
- Konziliární, konzultační činnost
- Spolupráce ve školní diagnostice- PPP , SPC
- Posudková činnost - Ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo spravedlnosti, PČR

REFORMA PSYCHIATRICKÉ PÉČE

- Zaměření na malé nemocniční lůžková oddělení
- Centra duševního zdraví
- Mobilní týmy
- Sociální služby
  - Stacionáře
  - Chráněné bydlení
  - Chráněné dílny
  - Zaměstnání handicapovaných
- ?!dostatek odborného personálu + finanční zajištění

EPIDEMIOLOGIE DUŠEVNÍCH PORUCH DĚTÍ V ČR

- v ČR **1 856 325** dětí a adolescentů do 18 let / 2014/
- 10-20% dětí trpí duševní poruchou
- **13% / 241 322** / dětí někdy mělo nebo má duševní poruchu
- Častý komorbidní výskyt 2-4 poruch současně

- 2000-3000 dětí na jednoho pedopsychiatra

- 30-60% psychických poruch začíná před 18 rokem věku

p.č.	Duševní porucha u dětí a dorostu	léčba od věku	Prevalence %	Odhadovaná prevalence v absolutních číslech ČR
1.	ADHD	3-4 roky	6-8	111 379- 148 506
2.	Úzkostné poruchy	3-4 roky	3-6	55 689 – 111 379
3.	Deprese	3-4 roky	2-4	37 126 – 74 253
4.	Psychozy – Sch	od 6 let		
	Pod 10 let		1	11 212
	10 – 15 let		4	18 414
	Schizofrenie celkem(?)			29 626
5.	PAS	3-4 roky	1,1	20 419
6.	Bipolární porucha			
	Děti		0,2-0,4	2 251 -4 503
	Adolescenti		1	4 549
	BP celkem (?)			6 800-9 052
CELKEM duševní poruchy				261 039 - 393 235

ORGANIZACE PEDOPSYCHIATRICKÉ PÉČE

- Ambulantní část - nedostatečná, nerovnoměrné rozložení
  - 110 DPA, 77 smluvních míst/kombinace s ambulancí dospělé psychiatrie nebo pediatrie/
  - Problémy se zajištěním akutních a konziliárních vyšetření
  - Dlouhá čekací doba 3-6 měsíců
  - Problémy s následnou psychoterapeutickou a rodinou terapií
- Neexistence denních stacionářů

ORGANIZACE PEDOPSYCHIATRICKÉ PÉČE II

- Lůžková část - 643 lůžek / 140 akutní a 503 následná péče/
  - Nerovnoměrné rozložení
  - Nejasné rozlišení akutní a následné péče
  - Nedostatek odborného personálu – lékaři, psychologové, pedopsychiatrické sestry
  - Nevyhovující prostory
  - Nedostatečné zajištění specializovaných lůžek
    - Detoxifikační centrum – nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského Praha
      - 14 lůžek
    - Poruchy příjmu potravy – lůžka DPK Motol, PK Brno, DO PN Opava

ETIOLOGIE DUŠEVNÍCH PORUCH

- Model bio – psycho - sociální poruchy
- Faktory - Biologické / genetika , nemoci, úrazy/
- Sociální
  - Rodina
  - Škola
  - Společnost
- Individuální odolnost – resilience x vulnerabilita
- Protektivní faktory – rodina, vzdělání, zájmy, víra

ZMĚNY DIAGNOSTICKÉHO SPEKTRA

- Výrazný posun k akutním a závažným duševním poruchám
- Pokles – enurézy, enkoprézy , SVPU, poruchy chování
  - abusus návyk. látek- ! Nová právní úprava, ne pokles uživatelů
- Nárůst - ADHD
  - PAS=autismus
  - Sebepoškozování
  - Neurotické poruchy
  - PPP
  - Agresivní chování

RODINA

- Ztráta klasického pojetí rodiny
  - vysoká rozvodovost, neúplné rodiny
  - rozvodové spory
  - rodiny s rodiči stejného pohlaví
- Ztráta rodičovských rolí
  - nezaměstnanost rodičů
  - nadměrně pracující rodiče
  - Rodiče = kamarádi
- Práva rodičů x právo dítěte
- Kult dítěte

ŠKOLA- SPOLUPRÁCE PPP, SPC

- propracovaný školní systém pro děti
  - s mentálním postižením
  - s autismem
  - s vadami řeči
  - smyslovým postižením
- problémy
  - medikace ve školním zařízení
  - postupné dávkování zátěže / deprese, psychózy, úzkostné poruchy/
  - kombinace psychické poruchy s hraničním intelektem
  - ?! plné integrace

SPOLEČNOST

- Jak funguje a jaké má vzory
- Ztráta klasických morálních hodnot
- Mediální obraz
- Nedodržování stávajících zákonů a jejich problematika vymahatelnost
- Vysoká spotřeba alkoholu a návykových látek , reklamní kampaně
- Nejasný výklad zákonů
- ?! Omezení práv nefunkčních biologických rodičů

ZÁKONY

- **Chybí zákon o duševním zdraví**
- **Zákon č. 372/2011 Sb.** O zdravotních službách nepostihuje zcela problematiku duševních onemocnění
  - Problematika souhlasu obou rodičů – zrušena
  - Nejasnosti ohledně souhlasu s léčbou ředitele školského zařízení u dětí s ústavní výchovou a NRP, jestliže hrozí nebezpečí z prodlení
  - Souhlas dobrovolný a informovaný
  - **Nepostihuje** specifika režimové léčby -nepřetržitá přítomnost zák. zástupce v souladu s vnitřním řádem
- Nový občanský zákoník platný od 1.1.2014 **§ 100**
- (1) Má-li být zasaženo do integrity nezletilého, který dovršil čtrnáct let a který zákroku vážně odporuje, třebaže zákonný zástupce se zákrokem souhlasí, nelze zákrok provést bez souhlasu soudu. To platí i v případě provedení zákroku na zletilé osobě, která není plně svéprávná.
- (2) Nesouhlasí-li zákonný zástupce se zásahem do integrity osoby uvedené v odstavci 1, ač si jej tato osoba přeje, lze zákrok provést na její návrh nebo na návrh osoby jí blízké jen se souhlasem soudu.

Děkuji za pozornost

